

Prima instanță: (Judecătoria Centru municipiul Chișinău) D. Chistol
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) D. Manole, Gr. Dașchevici, L. Popova

ÎNCHEIERE

28 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele completului,
judecători

Galina Stratulat
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Hamurari Vladimir,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Banca Comercială "Investprivatbank" Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) împotriva lui Hamurari Vladimir, Societatea cu Răspundere Limitată "Alincom", Societatea cu Răspundere Limitată "Elita-5-Casa Magică", Banca Comercială "Victoriabank" Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea datoriei și cererea reconvențională înaintată de Hamurari Vladimir împotriva Băncii Comerciale "Investprivatbank" Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare), Societatea cu Răspundere Limitată "Alincom", Societatea cu Răspundere Limitată "Elita-5-Casa Magică", Banca Comercială "Victoriabank" Societate pe Acțiuni cu privire la declararea nulității contractelor și restituirea dobânzii la contractul de credit,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Hamurari Vladimir și menținută hotărârea Judecătoria Centru municipiul Chișinău din 03 iulie 2013,

c o n s t a t ă :

La 04 mai 2010 BC "Investprivatbank" SA (în proces de lichidare) a înaintat cerere de chemare împotriva lui Hamurari Vladimir cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii, a menționat că conform contractului de credit nr. 71-PF(CB)-07 din 23 iulie 2007, BC "Investprivatbank" SA (în proces de lichidare) a acordat lui Hamurari Vladimir un credit în sumă de 2 620 000 lei pe un termen de 2520 zile, cu scadența la data de 23 iulie 2014 pentru achitarea prețului casei individuale de locuit cu 2 nivele și subsol cu suprafața de 255,5 m.p. și terenul aferent casei de locuit cu suprafața de 477,1 m.p. a complexului locativ Cartierul Rezidențial "Alpina Village" din municipiul Chișinău, extravilan.

De asemenea, a menționat că la data de 20 iulie 2007 între SRL "Alincom", Hamurari Vladimir și BC "Investprivatbank" SA a fost încheiat contractul nr. 117 de participare prin cotă la construcția bunului imobil din complexul locativ "Alpina Village", amplasat în

municipiul Chișinău, extravilan, iar la data de 23 iulie 2007, BC "Investprivatbank" SA (în proces de lichidare) a încheiat cu Hamurari Vladimir contractul de gaj nr. 71-PF(CB)-07,

La fel, a relatat că Hamurari Vladimir nu a îndeplinit obligațiunile contractuale prin nerambursarea creditului conform graficului.

Astfel, la data de 04 mai 2010, suma datoriilor calculate și neachitate de către Hamurari Vladimir față de Bancă constituia suma totală de 3 813 782,46 lei, dintre care creditul în sumă de 2 580 293,70 lei și plăți aferente (dobânzi și penalități) în sumă de 1 233 488,76 lei.

Reiterează că la 30 martie 2010 Hamurari Vladimir a recepționat avertizarea Băncii privind intenția de a percepe datoria, însă debitorul nu și-a onorat obligațiunile de achitare a datoriei.

BC "Investprivatbank" SA (în proces de lichidare) solicită încasarea de la Hamurari Vladimir a datoriei la contractul de credit nr. 71-PF(CB)-07 din 23 iulie 2007 în sumă de 3 813 782,46 lei și cheltuielile de judecată pentru expedierea somației în sumă de 16,10 lei.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 04 august 2010 s-a dispus atragerea în proces în calitate de copârți SRL "Elita-5-Casa Magică", SRL "Alincom" și BC "Victoriabank" SA (f.d. 48-50 Vol. I).

Pe parcursul examinării cauzei, Hamurari Vladimir a înaintat cerere reconvențională împotriva BC "Investprivatbank" SA (în proces de lichidare), SRL "Alincom" cu privire la declararea nulității contractelor și restituirea dobânzii la contractul de credit (f.d. 178-180 Vol. I).

În motivarea cererii reconvenționale, a menționat că la data de 20 iulie 2017 între BC "Investprivatbank" SA, SRL "Alincom" și Hamurari Vladimir a fost încheiat contractul nr. 117 de participare prin cotă la construcția bunului imobil din complexul locativ "Alpina Village", amplasat în municipiul Chișinău, extravilan.

Conform contractului menționat, BC "Investprivatbank" SA acordă SRL "Alincom" un credit investițional pentru construcția complexului locativ, iar lui Hamurari Vladimir BC "Investprivatbank" SA îi acordă un credit ipotecar pentru participarea la construcția aceluiași bun imobil.

Menționează că în realitate, la data de 23 iulie 2007 a încheiat cu BC "Investprivatbank" SA contractul de credit nr. 71-PF(CB)-07 destinat pentru achitarea prețului casei individuale de locuit cu 2 nivele și subsol cu suprafața de 255,5 m.p. și terenul aferent casei de locuit cu suprafața de 477,1 m.p.

La fel, a relatat că în baza ordinelor de plată nr. 1704 din 24 iulie 2007 și nr. 5 din 01 noiembrie 2007, la contul SRL "Alincom" au fost transferate sumele de 1 297 742 lei și 1 282 551 lei, ir în total suma de 2 580 293,7 lei.

Deci, invocă faptul că beneficiar nemijlocit al sumei de 2 580 293,7 lei a devenit SRL "Alincom".

Indică de asemenea că la 26 iunie 2008 în baza contractului de credit nr. 272, BC "Victoriabank" SA acordă un credit bancar SRL "Alincom" în sumă de 55 000 000 lei pentru rambursarea creditelor anterioare, precum și pentru construcția complexului locativ "Alpina Village", amplasat în municipiul Chișinău, comuna Trușeni, extravilan.

Prin Acordul adițional nr. 1 la contractul de credit nr. 2272 din 26 iunie 2008, încheiat la 24 ianuarie 2009, s-a modificat pct. 5.1. al contractului în cauză, în calitate de garanții fiind indicate bunurile imobile în număr de 46 de loturi de pământ pentru construcții, amplasate în municipiul Chișinău, comuna Trușeni, extravilan cu suprafața de 3,1592 ha.

Reiterează că aceste terenuri parcelate urmau să devină proprietatea investitorilor care au contribuit cu cotă financiară la construcția complexului locativ "Alpina Village", însă în baza Acordului privind executarea benevolă a dreptului de ipotecă din 18 septembrie 2009, încheiat între SRL "Alincom" și BC "Victoriabank" SA, ultimei i-au fost transmise terenurile parcelate cu suprafața totală de 3,1592 ha, fiind transmise în posesie și accesoriile bunurilor imobile, care includ și construcțiile aferente acestor terenuri.

Menționează că actualmente, proprietar al bunurilor imobile în litigiu este SRL "Elita-5-Casa Magică", care a obținut acest drept în baza contractului de vânzare-cumpărare din 12 noiembrie 2009 încheiat cu BC "Victoriabank" SA.

Consideră că contractul de gaj asupra dreptului de creanță din 23 iulie 2007 încheiat cu BC "Victoriabank" SA reprezintă un contract accesoriu la contractul de credit.

Hamurari Vladimir solicită declararea nulității contractului de participare prin cotă la construcția bunului imobil, încheiat între BC "Investprivatbank" SA, SRL "Alincom" și Hamurari Vladimir, declararea nulității contractului de credit nr. 71-PF(CB)-07 din 23 iulie 2007 încheiat între BC "Investprivatbank" SA și Hamurari Vladimir, declararea nulității contractului de gaj asupra dreptului de creanță din 23 iulie 2007 încheiat între BC "Investprivatbank" și Hamurari Vladimir.

La 04 mai 2013, Hamurari Vladimir a depus cerere de concretizare a cererii reconvenționale, solicitând declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 12 noiembrie 2009 încheiat între SRL "Alincom" și SRL "Elita-5-Casa Magică" și anume pct. 1.2 în partea ce ține de terenul pentru construcții și construcția nefinalizată ce se conține în Anexa nr. 1 la contract; declararea nulității contractului de ipotecă din 17 iunie 2010 încheiat între SRL "Elita-5-Casa Magică" și BC "Victoriabank" SA și anume pct. 1.2 în partea ce ține de terenul pentru construcții și pct. 1.4 în partea ce ține de construcția nefinalizată; declararea nulității Acordurilor adiționale din 19 iulie 2010, 04 august 2010, 24 septembrie 2010 și 27 ianuarie 2011 la contractul de ipotecă din 17 iunie 2010, încheiat între SRL "Elita-5-Casa Magică" și BC "Victoriabank" SA în partea ce ține de obiectul ipotecii – terenul pentru construcții și construcția nefinalizată; declararea nulității acordului de stingere a obligațiilor prin novatie din 30 septembrie 2011, încheiat între SRL "Elita-5-Casa Magică" și BC "Victoriabank" SA în partea ce ține de terenul pentru construcții și construcția nefinalizată (f.d. 12-13 Vol. III).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 03 iulie 2013, cererea de chemare în judecată înaintată de BC "Investprivatbank" SA a fost admisă.

S-a încasat de la Hamurari Vladimir în beneficiul BC "Investprivatbank" SA datoria restantă la contractul de credit în sumă de 3 813 782,46 lei.

Cererea reconvențională înaintată de Hamurari Vladimir a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 50-63 Vol. III).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2014, a fost admis parțial apelul declarat de Hamurari Vladimir, casată hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 03 iulie 2013 și emisă o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de BC "Investprivatbank" a fost respinsă.

În rest, hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 03 iulie 2013 a fost menținută (f.d. 169-178 Vol. III).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 noiembrie 2014, a fost admis recursul declarat de BC "Investprivatbank" SA, casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din

03 aprilie 2014 și restituită pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 203-210 Vol. III).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2015, a fost admis apelul declarat de Hamurari Vladimir, casată hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 03 iulie 2013 în partea admiterii acțiunii înaintate de BC "Investprivatbank" SA și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă.

În rest, hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 03 iulie 2013 a fost menținută (f.d. 29-38 Vol. IV).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 noiembrie 2015, a fost admis recursul declarat de BC "Investprivatbank" SA, casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2015 și restituită cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 92-102 Vol. IV).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2016, a fost respins apelul declarat de Hamurari Vladimir și menținută hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 03 iulie 2013 (f.d. 149-162 Vol. IV).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 14 decembrie 2016, a fost admis recursul declarat de Hamurari Vladimir, casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2016 și restituită cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 210-217 Vol. IV).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, a fost respins apelul declarat de Hamurari Vladimir și menținută hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 03 iulie 2013.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a constatat existența datoriei debitorului Hamurari Vladimir față de BC "Investprivatbank" SA în mărime de 3 813 782,46 lei.

La fel, instanța de apel a reținut că Hamurari Vladimir nu a prezentat probe care să demonstreze că la încheierea contractului nr. 117 din 20 iulie 2007 de participare prin cotă la construcția bunului imobil, contractului de credit nr. 71-PF(CB)-07 din 23 iulie 2007, contractului de gaj asupra dreptului de creanță din 23 iulie 2007, nu au fost respectate dispozițiile legale referitoare la condițiile de valabilitate a acestora, or pretenția lui Hamurari Vladimir în cererea reconvențională privind restituirea plăților achitate cu titlu de dobândă pe contractul de credit este neîntemeiată și neprobată.

De asemenea, instanța de apel a constatat că prin cererea din 24 iulie 2007, Hamurari Vladimir a solicitat transferarea sumei de 1 297 742 lei din contul personal în favoarea beneficiarului SRL "Alincom", iar prin cererea din 01 noiembrie 2007, a solicitat transferarea sumei de 1 282 551,70 lei din contul personal în favoarea beneficiarului SRL "Alincom" în contul achitării prețului pentru casa de locuit conform contractului nr. 117 din 20 iulie 2007.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că BC "Investprivatbank" SA a executat ordinele de plată în conformitate cu cerințele lui Hamurari Vladimir.

În consecință, instanța de apel a conchis că contractul de credit nr. 71-PF(CB)-07 din 23 iulie 2007 a fost executat pe deplin de către BC "Investprivatbank" SA.

La 06 iulie 2017 Hamurari Vladimir a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de BC "Investprivatbank" SA să fie respinsă, cu admiterea cererii reconvenționale înaintate.

Recurentul Hamurari Vladimir, în motivarea recursului a menționat că beneficiar nemijlocit al sumelor de bani transferate de către BC "Investprivatbank" SA a fost SRL "Alincom".

La fel, a relatat că a semnat formal documentele de plată, banii fiind gestionați exclusiv de către BC "Investprivatbank" SA la conturile bancare ale acesteia.

De asemenea, a menționat că în baza acordului privind executarea benevolă a dreptului de ipotecă din 18 septembrie 2009 încheiat între SRL "Alincom" și BC "Victoriabank" SA, ultimei i-au fost transmis în posesie terenurile cu suprafața de 3,1592 ha, inclusiv și accesoriile bunurilor imobile menționate, care includ și construcțiile aferente acestor terenuri, iar actualmente, proprietar al bunurilor imobile în litigiu este SRL "Elita-5 Casa Magică", care a obținut acest drept în baza contractului de vânzare-cumpărare din 12 noiembrie 2009, încheiat cu BC "Victoriabank" SA.

Astfel, consideră că BC "Victoriabank" SA și-a exercitat dreptul de ipotecă cu grave încălcări, deoarece era cunoscut faptul că în privința casei individuale de locuit cu două nivele și subsol, cu suprafața totală de 225,50 m.p. și a terenului aferent cu construcție aferentă există un drept de creanță deținut de Hamurari Vladimir în temeiul contractului nr. 117 de participare prin cotă la construcția bunului imobil.

Deci, invocă faptul că creanța contractată de Hamurari Vladimir față de SRL "Alincom" în temeiul contractului de participare cu cotă la construcția bunului imobil este cu o dată anterioară contractului de gaj deținut de către BC "Victoriabank" SA. Or, la momentul exercitării dreptului de gaj, creditorul urma să transmită suma în mărimea creanței deținute de către creditorul de rang superior, obținute în urma valorificării bunurilor gajate.

Recurenul Hamurari Vladimir consideră că astfel a fost lipsit de imobilul în care a investit, cu o datorie contractată pentru construcția și achiziționarea acestui imobil.

Prin urmare, BC "Investprivatbank" SA a încasat dobânda, și-a exercitat dreptul de gaj, iar la moment solicită suplimentar și încasarea datoriei, fără a diminua sumele pe care deja le-a încasat.

Totodată, recurentul menționează că bunul imobil viitor, pentru care a fost contractat creditul, a ieșit juridic din eventuala posesie și proprietatea sa, or BC "Victoriabank" SA și SRL "Alincom" fără a solicita acordul debitorului – gajist Hamurari Vladimir, au transmis toate drepturile asupra acestui bun către BC "Investprivatbank" SA.

Recurentul consideră că astfel i-a fost încălcat dreptul la proprietate, garantat de art. 316 Cod civil, art. 46 din Constituție, precum și de art. 1 Protocol Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

La 27 februarie 2018 Hamurari Vladimir, reprezentat de avocatul Cimil Dorin a depus explicații suplimentare la cererea de recurs.

În recursul suplimentar, Hamurari Vladimir a menționat că instanțele de judecată greșit au apreciat contractul de credit, contractul de gaj și contractul de antrepriză, care au un regim juridic distinct unul față de altul.

Consideră contractele componente urmează a fi examinate ca o unitate, fiecare dintre acestea generând efectele următorului.

La fel, relevă că Hamurari Vladimir în cadrul raportului tridimensional a executat contractele civile pe care le solicită a fi recunoscute nule, însă acest fapt nu înseamnă că acestea nu au fost încheiate cu încălcarea prevederilor art. 221 Cod civil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 22 iunie 2017, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursu a fost declarat la 06 iulie 2017, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230).

Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Hamurari Vladimir, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Hamurari Vladimir.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Galina Stratulat

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari